

รายวิชา ประวัติศาสตร์

เรื่อง บุคคลสำคัญ

ในสมัยอยุธยา

รหัสวิชา ส 22102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผู้สอน ครุניתยา จวบรัมย์

ทบทวนภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยา

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมสมัยอยุธยา

1. สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์และสิ่งแวดล้อม
2. ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม
3. การรับอิทธิพลจากภายนอก

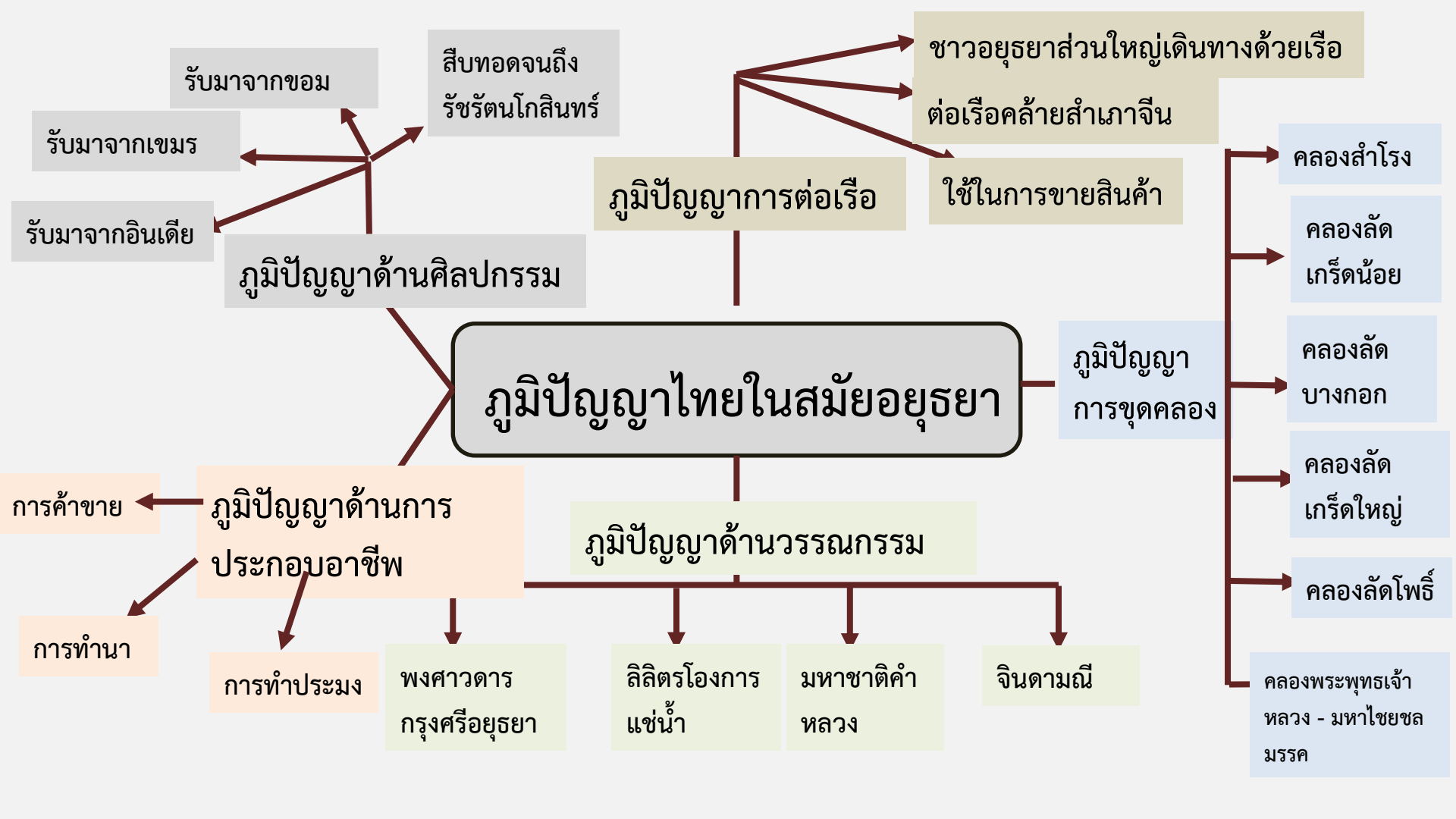
ทบทวนภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยอยุธยา

1. บ้านเรือนของชาวอยุธยา

2. ภูมิปัญญาด้านการประกอบอาชีพ

3. ภูมิปัญญาด้านศาสนาและความเชื่อ

กฎหมายไทยในสมัยอยุธยา

กฎหมายด้านศิลปกรรม

รับมาจากขอม

สืบทอดจนถึง
รัชรัตนโกสินทร์

รับมาจากเขมร

รับมาจากอินเดีย

กฎหมายการต่อเรือ

ชาวอยุธยาส่วนใหญ่เดินทางด้วยเรือ

ต่อเรือคล้ายสำเภากจีน

ใช้ในการขายสินค้า

กฎหมายด้านการประกอบอาชีพ

การค้าขาย

การทำนา

การทำประมง

พงศาวดาร
กรุงศรีอยุธยา

กฎหมายด้านวรรณกรรม

ลิลิตรโองการ
แช่น้ำ

มหาชาติคำ
หลวง

จินตามณี

กฎหมายการขุดคลอง

คลองสำโรง

คลองลัด
เกร็ดน้อย

คลองลัด
บางกอก

คลองลัด
เกร็ดใหญ่

คลองลัดโพธิ์

คลองพระพุทธรเจ้า
หลวง - มหาไชยชล
มารค

พระมหากษัตริย์องค์ไหนบ้าง
ที่ทรงเป็นพระมหากษัตริย์สมัยอยุธยา

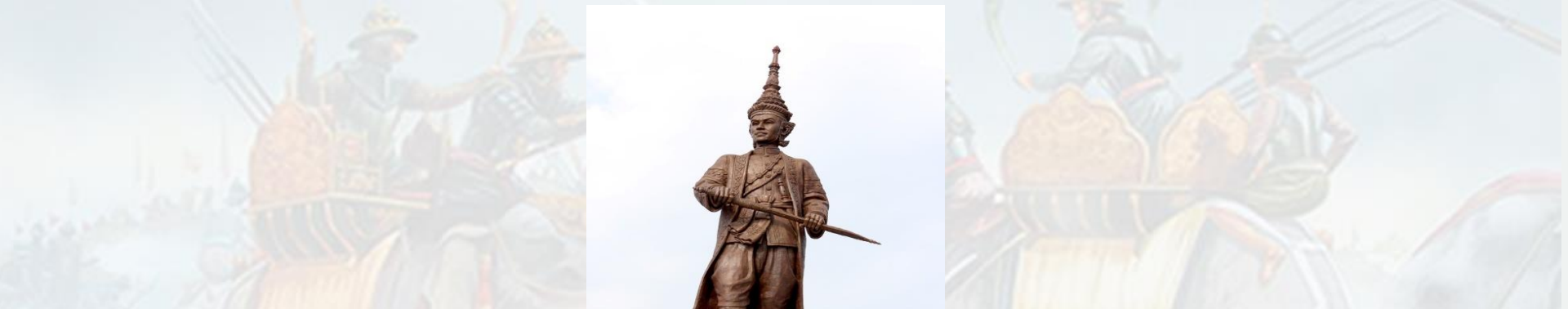
สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

พระราชกรณียกิจหรือวีรกรรม ของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชที่นักเรียนรู้จักมีอะไรบ้าง

สงครามยุทธหัตถีกับพระมหาอุปราชาแห่งกรุงหงสาวดี

พระราชกรณียกิจหรือวีรกรรม ของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชที่นักเรียนรู้จักมี

ทรงสนับสนุนการค้าขายกับต่างประเทศ และทรง
ส่งคณะราชทูตอยุธยาไปเจริญสัมพันธไมตรีกับราชสำนักฝรั่งเศส

บุคคลสำคัญในสมัยอยุธยา

1

2

3

คำถาม : ภาพใดคือสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

คำตอบ : ภาพที่ 3

1

2

3

คำถาม : ภาพใดคือสมเด็จพระนารายณ์มหาราช

คำตอบ : ภาพที่ 1

สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (สมเด็จพระเจ้าอยู่ทอง)

- ทรงเป็นปฐมกษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยา ทรงเป็นผู้สถาปนากรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี เมื่อปี พ.ศ. 1893
- เป็นผู้นำเอารูปแบบการปกครองแบบจตุสดมภ์จากเขมรมาปรับใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน ทำให้การปกครองของอาณาจักรมีระบบแบบแผน)

สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

- ทรงปฏิรูปการปกครองครั้งสำคัญของ
กรุงศรีอยุธยา
- ทรงตั้งอัครมหาเสนาบดี ๒ ตำแหน่ง คือ
พระสมุหกลาโหมและพระสมุหนายก
รวมทั้งระบบจตุสดมภ์

สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

- การทำสงครามป้องกันบ้านเมืองตลอดพระชนม์ชีพของพระองค์ เช่น การประกาศอิสรภาพของกรุงศรีอยุธยา
- การทำสงครามยุทธหัตถีกับพระมหาอุปราชาแห่งกรุงหงสาวดี

สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

- สนับสนุนการค้าและการสร้างสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศ
- ทรงมีนโยบายทางการเมืองและการทูต
- ทรงพระปรีชาในด้านกวี และทรงส่งเสริมการกวี

ออกญาวิชาเยนทร์ (คอนสแตนติน ฟอลคอน)

- ท่านได้ทำงานรับใช้พระคลัง
- ได้รับตำแหน่ง ขุนนางระดับสูงในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช คือ เจ้าพระยาวิชาเยนทร์ เป็นผู้ดูแลการค้า
- ช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยา กับชาติตะวันตกโดยเฉพาะฝรั่งเศส

ออกญาโกษาธิบดี (ปาน)

- ท่านเดินทางไปเจริญสัมพันธไมตรีกับ ราชสำนักฝรั่งเศส
- ทำหน้าที่ควบคุมดูแลกรมคลัง และการค้าระหว่างประเทศ

เจ้าพระยาบวรราชนายก (ฉะอมัด)

- ท่านได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้ากรมท่าขวา
- ในสมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง โปรดเกล้าฯ ให้ท่านผู้นี้ดำรงตำแหน่งเจ้าพระยาบวรราชนายก
- อีกทั้งท่านยังเป็นต้นสกุล บุณนาค

กิจกรรม

“เขาคือใครในสมัยอยุธยา”

บัตรภาพที่ 1

สมเด็จพระเจ้าอยู่ทอง

ที่มา: <https://www.thaitour.com/place/1547>

ตัวอย่างกิจกรรม

บัตรข้อความที่ 3

คู่กับ

ผู้สถาปนากรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีเมื่อปีพ.ศ. 1893 และดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืนเป็นเวลานานถึง 417 ปี และเป็นผู้นำเอารูปแบบการปกครองแบบ จตุสดมภ์จากเขมรมาปรับใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินทำให้การปกครองของอาณาจักรมีระบบแบบแผน

บัตรภาพที่ 1

สมเด็จพระเจ้าอยู่ทอง

ที่มา: <https://www.thaitour.com/place/1547>

คู่กับ

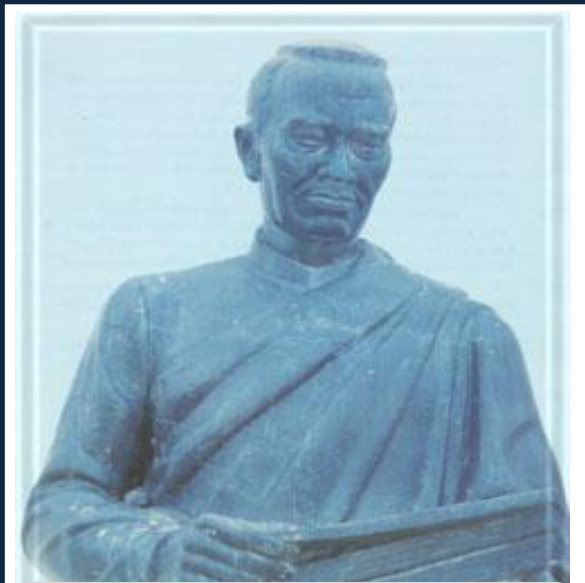

เฉลยกิจกรรม

บัตรข้อความที่ 3

ผู้สถาปนากรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีเมื่อปีพ.ศ. 1893 และดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืนเป็นเวลานานถึง 417 ปี และเป็นผู้นำเอารูปแบบการปกครองแบบ จตุสดมภ์จากเขมรมาปรับใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินทำให้การปกครองของอาณาจักรมีระบบแบบแผน

บัตรภาพที่ 2

สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

ที่มา: [https://sites.google.com/site/](https://sites.google.com/site/thdxngkheiywep/)

[thdxngkheiywep/](https://sites.google.com/site/thdxngkheiywep/)

คู่กับ

บัตรข้อความที่ 6

พระมหากษัตริย์ผู้ทรงปฏิรูปการปกครองครั้งสำคัญของกรุงศรีอยุธยา ซึ่งได้กลายเป็นรากฐานของการปกครองบ้านเมืองในเวลาต่อมา ทรงตั้งอัครมหาเสนาบดี 2 ตำแหน่ง คือ พระสมุหกลาโหม ทำหน้าที่ดูแลกิจการฝ่ายทหารทั่วราชอาณาจักร และพระสมุหนายก ทำหน้าที่ดูแลฝ่ายพลเรือนทั่วราชอาณาจักร รวมทั้งจตุสดมภ์อีกด้วย

บัตรภาพที่ 3

สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

ที่มา: http://hongpakraiwan.blogspot.com/2011/04/blog-post_30.html

คู่กับ

บัตรข้อความที่ 7

พระมหากษัตริย์ผู้ทรงมีพระราชกรณียกิจต่อบ้านเมืองในการทำสงครามป้องกันราชอาณาจักรตลอดพระชนม์ชีพของพระองค์ เช่น การประกาศอิสรภาพของกรุงศรีอยุธยาไม่ขึ้นกับกรุงหงสาวดีที่เมืองแครง เมื่อ พ.ศ. 2127 และการทำสงครามยุทธหัตถีกับพระมหาอุปราชาแห่งกรุงหงสาวดีเมื่อ พ.ศ. 2135

บัตรภาพที่ 4

สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

ที่มา: <https://www.lhm.co.th>

คู่กับ

บัตรข้อความที่ 5

พระมหากษัตริย์ผู้ทรงสนับสนุนการค้าและการสร้างสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศ ทรงส่งคณะราชทูตอยุธยาไปเจริญสัมพันธไมตรีกับฝรั่งเศส ในสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ทรงมีนโยบายทางการเมืองและการทูตที่แยบยล เช่นทรงใช้ฝรั่งเศสมาถ่วงดุลอำนาจกับฮอลันดาซึ่งกำลังขยายอิทธิพลเข้ามาคุกคามกรุงศรีอยุธยาอยู่ในขณะนั้น

บัตรภาพที่ 5

ออกญาโกษาธิบดี (ปาน)

ที่มา:https://www.silpamag.com/culture/article_15888

คู่กับ

บัตรข้อความที่ 1

ผู้เป็นหัวหน้าคณะราชทูตแห่งกรุงศรีอยุธยา
เดินทางไปเจริญสัมพันธไมตรีกับราชสำนัก
ฝรั่งเศส เมื่อปี พ.ศ. 2229 โดยนำพระราชสาส์น
ของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชไปถวาย
พระเจ้าหลุยส์ที่ 14

บัตรภาพที่ 5

เจกอะหมัด

ที่มา: <https://www.skthai.org/th/pages/6794>

คู่กับ

บัตรข้อความที่ 2

พ่อค้าชาวเปอร์เซียผู้เป็นหัวหน้ากลุ่มแขกมัวร์
ต่อมาในสมัย สมเด็จพระเจ้าทรงธรรม
ท่านได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้ากรมท่า
ขวา ต่อมาในสมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง
โปรดเกล้าฯ ให้ท่านผู้นี้ดำรงตำแหน่ง
เจ้าพระยาบวรราชนายก จางวางกรมมหาดไทย
อีกทั้งท่านยังเป็นต้นสกุล บุนนาค ซึ่งเป็นสกุล
เก่าแก่และมีบทบาทต่อการเมืองการปกครองไทย

บัตรภาพที่ 6

ออกญาวิชาเยนทร์

(คอนสแตนติน ฟอลคอน)

ที่มา: <https://www.thaipost.net/main/detail/4309>

คู่กับ

บัตรข้อความที่ 4

ขุนนางชาวต่างชาติ ผู้ทำหน้าที่ดูแลการค้าให้กับสมเด็จพระนารายณ์มหาราชนับได้ว่าเป็นชาวตะวันตกที่ขึ้นสู่ตำแหน่งขุนนางระดับสูงของราชสำนักอยุธยาได้ในเวลาอันรวดเร็วตอนหลังเขาได้วางแผนขอกองกำลังจากฝรั่งเศสมาประจำอยู่ในกรุงศรีอยุธยาเพื่อเป็นฐานอำนาจให้แก่ตนเอง พฤติกรรมอันมิชอบทำให้เขาถูกพระเพทราชาและขุนหลวงสรศักดิ์กำจัดอิทธิพลทางการเมืองได้ในปี พ.ศ. 2231

สรุปกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยา

บุคคลสำคัญในสมัยอยุธยา มีทั้งพระมหากษัตริย์ เจ้านาย ขุนนาง และชาวต่างชาติ บุคคลเหล่านี้ล้วนช่วยสร้างสรรค์ ผลงานอันเป็นคุณประโยชน์ต่อสภาพการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมวัฒนธรรม ในสมัยอยุธยาและเป็นแบบอย่างให้แก่ อนุชนรุ่นหลังสืบต่อมาจนถึงปัจจุบันนี้